

BUDA-PESTA

13 Augustu st. v.

25 Augustu st. n.

Va eși joi'a și duminică'a.

Redacțiunea: strad'a arbo-
relui verde nr. 12.

Nr. 60.

**ANULU XIV.
1878.**

Pretulu pe unu anu 10 fl.

Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Discursulu dlui George Baritiu

cu care a deschisu adunarea din Sîmleu a Asociațiunii transilvane.

Dlu George Baritiu ocupându presidiulu, mulțiamesce pentru acésta distincțiune, și cere concursulu adunării spre a puté conduce cu succesu șiedintiele ei, la cari dsa pân'acuma participase cá gregariu.

Apoi, dreptu cuvêntu de deschidere, face o revista asupra trecutulu literaturii nóstre. Împarte în dóue acésta revista, în partea prima desvólta istoriculu faselor prin cari a trecutulu literatur'a nóstra pâna la anulu 1860.

Literatur'a nóstra, dice dsa, datéza din secolulu alu XVI-le; atunce ideile de reformațiune, cari avura o înriurire atâtu de mare asupra progressulu pe terenulu bisericescu, politicu și socialu, nu putura sè remâna fâra efectu nici asupra starei culturale a Românilor. Primulu resultatu ce s'a ivitu, a fost o mișcare literaria bisericesca; primele nóstre monumente literarie apartînu ramulu bisericescu. Aceste apoi întru atât'a se înmultira, încâtu formara o biblioteca întréga.

Încetulu cu încetulu apoi barbati de litere ai Românilor incepura sè faca încercări și pe alte terenuri. Dar în curêndu ei detera peste pedece mari. Aceste pedece fure, slavismulu care s'a încuibatu în biseric'a nóstra și apoi elenismulu care întrase în viét'i'a sociala și pu-

blica româna. Dar cu tóte aceste obstacule, lucrările acelor barbati nu remasera fâra efectu, căci geniulu bunu alu națiunii i-a aperatu. Acestu geniu ne-a scapatu esistint'i'a nóstra naționala.

Barbati nosteri de litere au totu lucratu, și totu lucrându produsera o literatura, cu care putemu stá în façi'a Europei, căci celu ce vré sè-si formeze o biblioteca, compusa din tóte productele literaturii române, acela póte sè adune vr'o díece mii de lucrări.

Dar nu e destulu sè ne mulțiamimu cu resultatulu acest'a, trebue sè tindemu a înaintá, spre a ne puté pune în o linia cu popórele cele mai civilisate. Acest'a a fost motivulu, care a îndemnatu și pe barbati de frunte ai națiunii sè înfiintieze Asociațiunea acést'a.

În a dóu'a parte a cuvêntării sale dlu George Baritiu, esaminéza, care este progressulu facutu de literatur'a nóstra în anii dela 1860 și pân'acuma; — și dice: În timpulu mai nou și regimulu a vedíutu, cà trebue sè deschida limbei și literaturii române unu terenu mai mare; ast'a fu caus'a, cà — înca înainte de 1860 — s'au înfiintiatu translature, cari au tradusu în limb'a româna ordinele oficiale; apoi se tiparira carti școlare, și se con-

Nu mai e chipu sè gasesci servitóre! Asiá dícea mai deunadi o dna fórte cunoscuta din lumea eleganta, dn'a B. care, maritându-si fét'a din casa, n'o putuse înlocuí cum se cade. Dupa o slujnicútia, acarei inima ar fi pututu serví de modelu pentru o cazarma, dn'a B. pusese mân'a pe o fetişcana atinsa de o bóla, care o tinea culcata în patu câte cincispre-diece díle la fia-care nóue luni.

Mai încolo, ea încercasc, dupa recomandatiune, cu o tieranca, pe care unu procesu o descoperí cá făcându parte dintr'o ceta de hoti si de ucigasi.

În sfirsítu, ea dede peste unu margaritaru, o comóra. De când lumea, fét'a din casa n'a fost mai blânda, mai îndatoritóre; nici odata dn'a B. nu fusese mai bine îngrigita.

Lenca — asiá se chiamá fét'a din casa — nu îsi parasíá stapân'a sér'a, pâna nu o culcá si o înveliá bine în patu; diminétí'a, mai 'nainte d'a fi chiamata, Lenca erá în iataculu cocónei, îngrigiá de tóte nimicurile gatelei, o încheiá la corsetu multu — multu, se uitá cu doru la umerii cei rotundi ai cocónei, pe cari i atingea cu tóte cele díce degete ale sale.

Într'o diminétia unu repede sunetu de clopotielu s'aude. Lenca, fórte galbena la façia, prevestesce pe dn'a B. cumca doi ómeni dorescu a-i vorbí.

Caprarulu este bagatu în casa.

— Iérta-me, cocóna, — díse militarulu, — dar sùm însarcinatu s'arestezu pe unu recrutu, dositu din clas'a anului . . . si întratu la dta cá servitoru.

— Te însieli, baete, în privintí'a slugilor, am numai dóue femei: o bucatarésa în vírsta de 50 de ani, si fetişcan'a asta, cum o vedi.

— Pré bine, îmi e destulu atát'a, — raspunde caprarulu care se uitá când la unu semnamentu ce tinea în mâna, când la fét'a din casa: Aide, tinere, urméza-me!

Ciud'a dnei B. cá n'a facutu dní'a ei mai dinainte acésta descoperire! („Rom. Lib.“)

Suvenirea mortilor.

Dimitrie Cepescu, comerciantu în Brasíovu, a repausatu la 15 l. c. în etate de 74 ani.

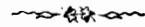
Mihailu Horváth, unulu din cei mai cunoscuti istorici unguri, a încetatu din viétia la Carlsbad la 19 l. c. în etate 69 ani. Repausatulu în 1848 fu numitu episcopu alu diecesei Cianadu, inse nu-si putú ocupá scaunulu; în 1849 figurá si cá ministru de culte. Apoi emigrá; în strainetate se ocupá de scrieri istorice, si scrise istori'a Ungariei. Cu renvierea erei constituçionale se rentórse în patria, si fu alesu deputatu. În diet'a trecuta represintă cerculu care pân' atunce a alesu pe Deák, adeca cerculu înternu alu Pestei.

Ghicitura numerica

de Dimitrie Prunesçu.

1. 2. Este o conjucțiune,
4. 5. O unélta cu bunu nume;
1. 2. 3. 4. E o numire cânésca,
1. 2. 3. O unélta câmpenésca.

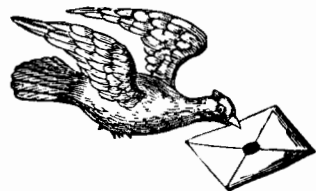
1. 2. 3. 4. 5. Români'a 'nvingatóre
De conducatoriu il are.

Deslegarea problemei de síacu din nr. 49 :

Albu.	Negru.
1. Rn b5—b8	Rn e3—e6 (a)
2. Rn b8—f4 †	Tf3—f4
3. Ce2—g3 matt.	
	a)
1.	Rf5—e6
2. Rn b8—e8 †	Re6—d5—f5
3. Cd7—b6—Rn e8—g6 matt.	

Post'a Redactiunii.

X. Y. Vom publicá-o, înse fâra dedicatiune, cáci astfel amu avé rolulu unui *postillon d'amour*.

Dlul dr. I. A. în B. Sperámu, cá înca în lun'a acést'a vom puté s'o începemu. Fói'a s'a tramisu din începutulu lui julie.

Dlul D. Pr. în Or. Din 1871 nu mai avemu nici unu esemplaru la dispositiune. Nr. 55 s'a tramisu. Primitu-l'ai?

Copila 'ncantatóre. Pré lunga si pré pucinu cuprinsu, amu puté díce nimicu nou. Íti vom face unu serviciu bunu, déca nu o vom publicá.

Nr. 10 alu „Siedietórei“ conține urmatóarele materie: Hor'a risipitorului, de Captíatulu, — Aდაუსუ la numirile române de vite, de dr. Grig. Silasi, — Tinerulu românú, versu, de Teodoru Bota, — Înca odata numirile straine a vitelor, de Pavelu Munteanu, — Dícale nóue, de Pavelu Fercheanu, — Unu altu satu batutu de Dumnedieu, de Unu altu preotu necásitu, — Ce e nou în tíera si lume? — Hodoroscu si Troscu.

Nr. 11 alu „Siedietórei“ conține urmatóarele: Unu ostasiu românú din Bosnia cátra ai sei de acasa, de Dimitrie Chinda capraru, — Mircea Basarabu si Alexandru celu Bunu, de N. Scurtescu, — Vínú draga, de Teodoru Bota, — Ce tîe nu-ti place, altora nu face, de Elia Popu, — Mirés'a mórtá, de Simion Pocríanu, — Ciumelituri si ghicituri nóue, de Ionu Croitoru, — Resboiulu, — Hodoroscu si Troscu.

„Siedietóra“ ese în trei septemáni odata. Preçtíulu ei pe anulu întregu e 1 fl. 50 cr. Abonamintele se platescu înainte, si se primescu numai pe anulu întregu. Carturarii poporului sùnt rugati a respândí fói'a acésta în poporulu nostru.

Rugámu pe acei abonanti ai nostri a caror abonamente au espiratu la finea semestrului primu, cu nr. 48, sè binevoiesca a le rennoi cátu mai curéndu, séu a ne retransmite nrile déca nu vreu sè aiba si mai departe fói'a nóstra.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi în Pest'a. 1878. Calea tieriei nr. 10.